

بررسی رابطه میان ارتباط ارزشی، مدیریت سود و حاکمیت  
شرکتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق  
بهادار تهران \*

دکتر عبدالکریم مقدم

دانشیار، حسابداری، دانشگاه پیام نور، ایران

(عضو انجمن حسابداری ایران)

[A\\_moghad@pnu.ac.ir](mailto:A_moghad@pnu.ac.ir)

روح اله مرتضوی قهی

کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه پیام نور مرکز بین المللی عسلویه، ایران

[roohallah61@yahoo.com](mailto:roohallah61@yahoo.com)

### چکیده

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه مدیریت سود و ارتباط ارزشی و حاکمیت شرکتی است. در این پژوهش برای تعیین نمونه آماری، از روش حذف سیستماتیک استفاده شده است، که در نهایت نمونه ای شامل 85 شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه زمانی 1390 تا 1394 مورد بررسی قرار گرفته است و برای آزمون فرضیه های پژوهش از مدل رگرسیون پانلی استفاده شده است و معامله های غیر طبیعی با اشخاص وابسته به عنوان

---

\* این مقاله از پایان نامه کارشناسی ارشد حسابداری به راهنمایی آقای دکتر عبدالکریم مقدم استخراج شده است.

- ایمیل نویسنده مسئول مقاله: (روح اله مرتضوی قهی) E-mail: [roohallah61@yahoo.com](mailto:roohallah61@yahoo.com)

متغیر مدیریت سود و قیمت سهام به عنوان ارزش ارتباطی و پنج متغیر حاکمیت شرکتی (تعداد اعضای هیئت مدیره، نقش دوگانه‌ی مدیر عامل، هزینه نمایندگی، استقلال هیئت مدیره، نسبت حضور سرمایه‌گذاران نهادی) استفاده شده است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد مدیریت سود (معامله‌های غیر طبیعی با اشخاص وابسته)، سطح ارتباط ارزشی را کاهش می‌دهد، ولی حاکمیت شرکتی بر سطح مدیریت سود تاثیر ندارد.

**واژگان کلیدی:** حاکمیت شرکتی، مدیریت سود، سطح ارتباط ارزشی.

## مقدمه

مشکلی که امروزه علیرغم افزایش سطح آگاهی‌ها و دانش عمومی استفاده کنندگان از صورت‌های مالی دیده می‌شود، اتکای شدید بر اعداد گزارشات حسابداری (به ویژه سود حسابداری به عنوان یکی از معیارهای اصلی ارزیابی عملکرد) جهت تصمیم‌گیری در خصوص سرمایه‌گذاری می‌باشد. این اتکای غیرمنطقی انگیزه‌های فراوانی برای مدیران ایجاد می‌کند، تا این اعداد را به نفع خودشان دستکاری (مدیریت) نمایند. یا به عبارت کاملتر دست به مدیریت سود بزنند. اصولاً مدیریت سود بدلیل اینکه تصویر نادرستی از نتایج عملکردی شرکت ارائه می‌دهد، موجب قضاوت نادرست سهامداران و سرمایه‌گذاران در خصوص عملکرد واحدهای اقتصادی و مدیران آنها شده و نه تنها منجر به تضییع اصل و سود سرمایه آنها می‌شود، بلکه نوعی بدبینی در میان سهامداران به وجود آورده و رقابت سالم بین واحدهای اقتصادی کشور را از بین می‌برد. از طرفی نیز موجب می‌شود که این سرمایه‌گذاران متضرر، سرمایه‌های خود را از بخش زیربنایی اقتصاد (بورس) به سمت بخش‌های غیر مولد و کاذب (از جمله دلالتی و...) هدایت نمایند. که عملاً با این کار، متن اقتصاد کشور فاسد گشته و در نهایت عموم مردم جامعه از این فرآیند متضرر می‌شوند.

ریشه وجودی مدیریت سود تفکیک مالکیت از مدیریت است. این تفکیک احتمال رفتارهای فرصت طلبانه‌ی مدیران را افزایش می‌دهد و مدیریت سود نمونه‌ای از این رفتارها